

KAINUUN RAPUHANKE, VUODEN 2006 TYÖT JA TOHINAT

Vuosiraportti 2006

Japo Jussila, Raputietokeskus, Päijänne-instituutti
 Pasi Korhonen, Kainuun kalatalouskeskus
 Anssi Härkönen, Kainuun kalatalouskeskus

Johdanto

Kainuun rapuhanke toteutetaan Raputietokeskuksen ja Kainuun kalatalouskeskuksen yhteistyönä vv 2005-8. Hankkeen rahoittaa Kainuun TE-keskus kalatalousmaksuista.

Tässä väliraporttissa on esitelty Raputietokeskuksen ja Kainuun kalatalouskeskuksen työt vuoden 2006 osalta tiivistettynä ja yhdessä hankkeen luonteen vuoksi. Kainuun kalatalouskeskuksen osuudesta on erillinen raportti liitteessä 1. Kainuun kalatalouskeskuksen työpanos on lasketettu Päijänne-instituutilta ja se on osana Kainuun rapuhankkeen kokonaiskuluja.

Työt ja niiden ajoitus

Töiden ajoitus ja niiden liittyminen hankkeen tavoitteisiin

Hankkeeseen suunniteltujen ja siihen liittyvien töiden ajoitus on painottunut kesäaikaan, jonka lisäksi töitä luonnehtii myös jakautuminen koko vuoden osalle (taulukko 1). Töiden ajoitusta on esitelty kuukauden tarkkuudella. Yksittäisten työrupeamien pituus on ollut 1-7 päivää kerrallaan ja yhden kuukauden osalle on voinut tulla usean eri henkilön töitä (hankkeessa mukana palkattuina kolme henkeä) sekä yhden työosuuden osalta useita lyhyitä työrupeamia. On huomattava, että esimerkiksi esitelmien valmistelu vie muutaman päivän, joten Oulun läänin kalastusaluepäiville osallistuminen vaatii yhden esitelmän osalta vajaan viikon työn.

Hankkeen työt liittyvät kiinteästi kainuulaisen jokiravun aseman vankistamiseen ja sellaisten toimien edistämiseen, jolla jokiravun tulevaisuus turvataan. Asiaan kiinnitetty erityistä huomiota esitelmien yhteydessä, jolloin on tarkoitus jopa provokatiivisin keinoin herättää yleisö miettimään jokiravun merkitystä tuottava luonnonvarana. Olemme kiinnittäneet huomiota myös rapuruton ja täpläravun merkityksen korostamiseen erityisesti suomalaisen rapustrategian ja jokiravun näkökulmasta. Hankkeen eri töiden liittymistä hankkeen kokonaistavoitteisiin on haarukoitu taulukossa 1, jossa korostuu erityisesti monipuolisen tiedottamisen merkitys. Olemme keskittyneet myös esitelmätilaisuuksiin kiinteästi liittyvään yleiseen keskusteluun, jossa pyritään antamaan monipuolisia, vesialueen omistajien vastuuta korostavia vastauksia raputaloutta koskeviin kysymyksiin.

Merkittävässä osassa ovat olleet maastotutustumiset ja koeravustukset, joilla on haarukoitu vesialueiden luonnetta ja jo tehtyjen rapukantojen hoitotoimien onnistumista. Nämä pohjatyöt palvelevat myöhemmin laadittava yleisiä ja vesistökohtaisia suunnitelmia ja ohjeistuksia kainuulaisten jokirapukantojen lisäämiseksi ja vankistamiseksi. Kenttätyöt on keskitetty hankealueella sellaisille vesialueille, joiden raputaloudella on vesialueen omistajien mukaan erityistä merkitystä.

Tässä työn kohdentamisessa on korostunut Kainuun kalataloukeskuksen rooli ja hankkeen aikana tehdyn kyselyn tulokset.

Taulukko 1. Hankkeessa vuonna 2006 tehdyt työt ja niiden liittyminen hankkeen hankesuunnitelmassa esitettyihin tavoitteisiin (tavoite -sarake). Ajoitus merkitty tummalla taulukkoon. Hankesuunnitelma liitteessä 4.

tehtävä	tavoite	kuukausi											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Esitelmät kalastusalueiden kokouksissa	1, 2, 5												
Rapupäivät, jatkokoulutusta	1, 3, 4												
Lehdistötiedotus	1, 2, 3, 4, 5												
Tutustuminen rapumaastoon	1, 2, 4												
Koeravustukset	1, 2, 4												
Oulun läänin kalastusaluepäivien rapuesitelmä	1, 5												
Kivesjärven raputilanteen työstö	1, 5												
Raportointi ja hankkeen suunnittelu													

Töiden lähempi kuvaus

Hanke on jakautunut vuoden 2006 töiden osalta suunnitteluun, raputalouden mahdollisuuksien esittelyyn sekä käytännön kenttätöihin.

Heinäkuussa ja elokuussa tehtiin maastokäynnit ja koeravustukset Sotkamon ja Hyrynsalmen reiteillä. Koeravustuksia tehtiin yhteensä 7 eri kohteessa (jokaisessa ravustuskohteessa 3-4 jataa, á 10 kertaa, pyynnissä yhden yön). Tarkoituksena oli haravoida hankealueen osakaskuntien nimeämiä, raputaloudellisesti mielenkiintoisia kohteita jokirapujen esiintymisen selvittämiseksi. Rapusaalis oli vähäinen, sillä kahdesta kohteesta saatiin saaliiksi yhteensä 3 jokirapua (tulokset liitteessä 2). Maastokäynnin aikana keskusteltiin myös vesialueen omistajien kanssa hankkeen mahdollisista painotuksista.

Raputaloutta, ja erityisesti jokiravun, täpläravun ja rapuruton suhdetta, esiteltiin kalastusaluepäivillä Kuhmossa 16. marraskuuta Japo Jussilan pitimässä esitelmässä. Tämän esitelmän sekä Eviran ja RKTLn esitysten pohjalta käytiin vilkasta keskustelua kainuulaisesta raputaloudesta ja sen tulevaisuuden suhteesta mm. täplärapuun.

Hankkeen kannalta oleellisen pohjatiedon keräämiseksi järjestettiin tiedustelu, jossa hankealueen osakaskunnilta tiedusteltiin vesialueensa raputalouden historiaa ja halukkuutta kehittää raputaloutta (kyselylomake liitteessä 2). Kysely lähetettiin kaikkiaan 64 osakaskunnalle ja vastauksia saatiin 31 osakaskunnalta. Kyselyn tuloksena on ajankohtaista tietoa Kainuun raputalouden painopisteistä kehittämisen osalta ja raputalouden nykytilasta. Kyselyn tuloksia on esitelty liitteessä 2.

Rapurutto ja sen leviämisen estäminen oli erityisessä asemassa vuoden 2006 töissä. Aihetta käsiteltiin eri tilaisuuksissa (kalastusalueiden hallitusten tapaamiset, koulutuspäivät ja kalastusaluepäivät) pidetyissä esitelmissä painotetusti. Raputietokeskuksen painattamia rapuruttoesitteitä jaettiin alueen osakaskuntien jäsenille ja Kainuun vesillä liikkujille. Kuluneen vuoden aikana osallistuttiin aktiivisesti ja taustalla myös yhden yksittäistapauksen, Kivesjärven, rapuruttotilanteen pohdintaan. Paikallisen osakaskunnan jäseniä neuvottiin tilanteen mahdollisessa hallinnassa (sumputus, ravustus ja rapuruton saastuttaman materiaalin käsittely) ja jokirapunäytteitä kerättiin Kuopion yliopistolle jatkotutkimuksiin.

Vuoden 2007 työsuunnitelmaa on työstetty syksyllä 2006 ja esitelty TE-keskuksen edustajalle 15. marraskuuta. Työt toteutetaan pääosin jo hankesuunnitelmassa esitettyssä muodossa.

Hankkeen tuloksien pohdintaa (vv 2005-6)

Töiden tuloksena tietoisuus raputalouden mahdollisuuksista on lisääntynyt. Aluksi tämän hankkeen pohjalta viriävä aktiivisuus on tosin vähäistä ja lähinnä tämän hankkeen ensimmäisten ideoiden hyödyntämisestä. Hankkeelle on tehty yksityiskohtainen toimintasuunnitelma vuodelle 2007, jonka pohjalta suunnitellut työt voidaan tehokkaasti toteuttaa. Hankealueelta kerätyn pohjatiedon perusteella voidaan hankkeen töitä kohdentaa ja jakaa tuleville vuosille (tuloksia esitelty liitteessä 3).

Koeravustusten perusteella näyttää siltä, että hankealueen vesistöissä on selkeästi tilaa jokiraputalouden edistämiseksi, uusien rapukantojen luomiselle ja myös vesialueiden kunnostukselle jokirapua silmällä pitäen. Jatkossa on pohdittava keinoja kainuulaisen jokirapusaaliin määrän lisäämiselle ja jokirapukauppaan liittyvien toimien tehostamiselle ja kainuulaistamiselle. Tällä hetkellä näyttää siltä, että suurten jokireittien sivu-uomat voisivat olla parasta jokirapualuetta ja niille tulisi kohdentaa tulevia rapukannan hoitotoimia. Samansuuntaisia kokemuksia on saatu myös isoilta jokialueilta mm. Pyhäjoen vesireitiltä.

Rapuhankkeen aikana on tullut selväksi, että raputaloudesta, ja ilmeisesti myös kalataloudesta, on kiinnostunut pienehkö ydinporukka Kainuun alueella. Näyttää siltä, että erityisesti nuorempi polvi puuttuu tästä joukosta ja voisikin olla tarpeen miettiä keinoja nuorten innostamiseksi raputaloudesta. Yhteistyö Hämeen KTK:n neuvojan Petri Mäkisen kanssa voisi olla tarpeen, sillä Petri on ansiokkaasti vetänyt rapukursseja nuorille ja saanut innostuneen vastaanoton.

Myös jokirapuun liittyvät yritysideoita, mm. rapumatkailu ja ravunviljely, voisivat olla merkittävässä asemassa monipuolistamassa kainuulaista yritystoimintaa. Edellä mainittujen kahden rapuyritysmuodon yhdistelmä voisi olla toimiva malli, sillä kainuulainen luonto tarjoaa hyvät mahdollisuudet ohjattuun matkailuun ja siihen yhdistettyyn ravustukseen. Tästä on hyviä malleja mm. ruotsalaisissa matkailuyrityksissä, joissa ulkoilu, metsästys, kalastus ja ravustus on yhdistetty onnistuneesti.

Kainuun potentiaaleille jokirapuveksille olisi laadittava yleisluonteinen rapustrategia, jolloin toimet raputalouden edistämiseksi voidaan karkeasti suunnitella ja kohdentaa. Näitä täydentämään tarvitaan seuraavaksi tarkempia, vesialuekohtaisia suunnitelmia, joilla luodaan vankat puitteet jokirapukantojen säilymiselle ja tuotolle Kainuun vesissä.

Hankkeen kulut

Vuonna 2006 kokonaiskulut olivat 20095.02 euroa. Kainuun kalatalouskeskukselle maksettiin 8000 euroa laskun mukaan (hankeraportti liitteessä 1). Raputietokeskuksen osuus kuluista oli 12095.02 euroa. Vuoden 2006 kulut on laskettu erikseen.

Hankkeen jatko

Hankkeen toteuttamista jatketaan vuonna 2007 hankesuunnitelman mukaisesti. Hankkeen töiden aikataulusta on hahmoteltu alla olevassa taulukossa 2. Siinä on työvaiheet eritelty neljännesvuosittain ja toteutuneet merkitty mustalla ja suunnitellut harmaalla. Se on suuntaa antava ja perustuu vuoden 2005 tilanteeseen. Työsuunnitelmaa voidaan muuttaa kainuulaisen tarpeen niin vaatiessa, kuitenkin rahoituksen pohjana olevan hankesuunnitelman puitteissa.

Taulukko 2. Hankkeen työt, niiden ajoitus ja toteutus hankesuunnitelman mukaisesti. Harmaalla esitetty suunnitellut työt ja mustalla toteutuneet. Jo kuluneen ajan (vv 2005-6) osalta harmaalla merkityt osuudet on joko tiivistetty tai lykätty myöhemmäksi.

	2005		2006				2007				2008	
	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
tehtävä												
aloitustapaaminen; kalueet, metsähallitus, vesialueiden hoitajat												
kalastusalueen kokoukset: tiedotus												
rapupäivät; aloitusseminaari												
rapupäivät; jatkokoulutus, tiedotus												
lehdistö tiedotus												
nettisivut, kyselyt netissä												
maastokäynnit												
koeravustukset												
raputaloussuunnitelmat, alueelliset												
istutukset uusiin vesiin												
jokiravun elinpiirin kunnostuksien suunnittelu												
kalastusaluepäivät												

Rapuista jatkoa ja hedelmällistä yhteistyötä myös jatkossa toivoo hankeporukka.

Kuopio, 9.1.2007

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'JUSSILA'.

Japo Jussila
Raputietokeskus
toiminnanjohtaja

LIITE 1.

KAINUUN KALATALOUSKESKUS
Kauppakatu 34 A 3
87100 Kajaani

KAINUUN RAPUTALOUSHANKE vv. 2005-8**Raportti Kainuun kalatalouskeskuksen rapuhankkeeseen liittyvästä työskentelystä
20.12.2005- 25.9.2006**

Kainuun rapuhanketta ja rapukantojen tilaa ja elvyttämistä käsiteltiin varsin laajasti Kainuun Kalatalouskeskuksen syyskokouksessa Paltamossa joulukuussa 2006. Paikalla oli laajasti vesialueen omistajia, jotka osoittivat suurta mielenkiintoa rapuasiasiaa kohtaan.

Vuoden 2006 rapuhankkeen työt aloitettiin täydentämällä raputiedustelun tietoja osakaskuntien kokouksissa järjestetyillä keskustelu/ haastattelutilaisuuksilla. Tiedustelun yhteenveto liitteessä 3.

24.2.2006 RKTL piti rapututkimusta ja rapuruttoa koskevan tiedotustilaisuuden Hakasuolla, joka vaikutti merkittävästi myös hankkeen kevättalven työskentelyyn. Kivesjärven rapuruttohavainto aiheutti erityistä tiedotustarvetta osakaskuntien suuntaan. Hyrynsalmen ja Sotkamon reitin osakaskuntia kehoitettiin tekemään ravustuksen järjestämiseen liittyvät päätökset, joilla ravustus rajataan pelkästään osakkaiden (ja kylässä asuvien) oikeudeksi. Päätökset on saatettu voimaan ainakin niiden osakaskuntien osalta joiden alueella on ravustanut Oulujärven ravustajia (mm. Jormaskylä ja Yli-Sotkamo- Sumsa). Lisäksi on suositettu kieltämään ravustusvälineiden siirtäminen osakaskuntien vesialueiden ulkopuolelle ja/ tai kiinnittämään erityistä huomiota pyyntivälineiden desinfiointiin. Rapurutto- esitteitä on jaettu tehostetusti kaikissa kokous-/ koulutustapahtumissa. Lisäksi rapuesitteitä on postitettu Kalatalouskeskuksen jäsenyhteisöille jäsenkirjeiden mukana.

Paltamo I osakaskunnalle on annettu erityistä ohjausta koskien Kivesjärven ravustuksen järjestämiseen liittyvissä asioissa. Avustettiin osakaskuntaa hakemaan TE- keskukselta KL 38§:n mukainen lupa tutkimukseen (EELA ja Kuopion yliopisto) pyydettyjen/lähetettävien rapujen ravustamiseen keväällä ennen varsinaisen ravustuskauden alkua. Toukokuun kuluessa myös organisoitiin näyterapujen pyynnin aloitus ja seurantasumputus.

Kalastusalueiden vuosikokouksissa (4 kpl) käsiteltiin Kainuun raputilannetta käynnissä olevan raputaloushankkeen näkökulmasta. Lisäksi Kalatalouskeskuksen vuosikokouksen yhteydessä 19.5. Vuokatissa järjestettiin rapuseminaari. Seminaarin ohjelma ja osallistujalista liitteenä (toimitetaan erikseen). Rapuhankkeen esittelemiseksi vesialueiden omistajille ja muille asiasta kiinnostuneille laadittiin hankkeesta tiivistetty esite, josta ilmenee hankkeen keskeinen tarkoitus ja toteuttajien yhteystiedot. Esite liitteenä (toimitetaan erikseen).

Rapuruton etenemistä Kivesjärvessä on seurattu tiiviisti koko ravustuskauden. Elokuun puolen välän jälkeen lähetettiin vielä ruton varmistamiseksi näyteravut Alanteenlahdelta Kuopion Eviaraan. Tutkimustulokset vahvistivat rapuruton olemassaolon. Havaintojen mukaan rutto levittäytyi hiljalleen Varisjokisuusta kohden järven pohjoisosia.

Heinäkuun lopussa aloitettiin koeravustukset Sotkamon ja Hyrynsalmen reiteillä. Koeravustuskohteiksi valittiin paikat, joissa tiedetään aikaisemmin esiintyneen rapuja, tai joihin on suoritettu rapuistutuksia 1980 luvun ruttoaallon jälkeen. Koeravustukset toteutettiin pääosin muovisilla Rapu- Rosvo merroilla. Ravustuksessa käytetty kalusto desinfioitiin jokaisen ravustuskohteen välillä. Ravustukset kohdennettiin alueille joiden rapukannan tilasta ei ole ollut tietoa. Lisäksi ravustuskohteiden osakaskunnat ovat ilmaisseet kiinnostuksensa rapukantojen hoitoon ja kehittämiseen. Koeravustusalueiden ulkopuolelle jätettiin alueet, joilla tiedettiin olevan pyyntivahva

rapukanta. Pyynnin keskeisenä tavoitteena oli siis kartoittaa rapujen esiintymistä, ei esimerkiksi kannan tiheyttä tms. Koeravustusten saalis oli vaatimaton ja näyttääkin, että ravustetuissa kohteissa on hyvin heikko rapukanta, tai sitä ei ole ollenkaan. Koeravustuksia on tarkoitus jatkaa uusissa kohteissa kesällä 2007. Koeravustuksista on liitteessä 2 yhteenveto, josta ilmenee ravustuskohdeet, käytetyt mertamäärät ja koepyynnin saalis.

Kajaanissa 25.9.2006

Pasi Korhonen
toiminnanjohtaja

Liitteenä:

- raputiedustelun yhteenveto
- rapuseminaarin ohjelma (19.5.) ja osallistujalista
- rapuhankkeen esite
- koeravustusten muistiinpanot

LIITE 2.**KOERAVUSTUKSET 24.7. – 8.8.2006**

SOTKAMON REITTI:

Tenetinvirta 24. – 25.7. (Kartta 1)

- Paikka 1: 12 rapurosvoa, saalis 0 rapua.
- Paikka 2: 13 Evo-mertaa ja 3 rapurosvoa, saalis 0 rapua.
- Paikka 3: 20 rapurosvoa, saalis 0 rapua.

Kaitainsalmi 25. – 26.7. (Kartta 2)

- Paikka 1: 19 rapurosvoa, saalis 0 rapua.
- Paikka 2: 10 rapurosvoa, saalis 2 rapua. Uros, selkäkilpi 52 mm, uusi kuori, puhdas.
Naaras, selkäkilpi 51 mm, uusi kuori, puhdas.
- Paikka 3: 10 Evo-mertaa ja 4 rapurosvoa, saalis 0 rapua.

Sapsoperä 26. – 27.7. (Kartta 3)

- Paikka 1: 11 rapurosvoa, saalis 0 rapua.
- Paikka 2: 18 rapurosvoa, saalis 0 rapua.
- Paikka 3: 5 rapurosvoa, saalis 1 rapu. Naaras, selkäkilpi 44 mm, kova kuori.

Korholanmäki 31.7. – 1.8. (Kartta 4)

- Paikka 1: 5 rapurosvoa, saalis 0 rapua.
- Paikka 2: 11 rapurosvoa, saalis 0 rapua.
- Paikka 3: 18 rapurosvoa, saalis 0 rapua.

HYRYNSALMEN REITTI:

Emäjoki, Tenämä 2. – 3.8. (Kartta 5)

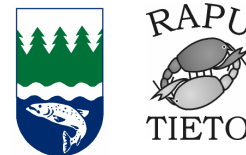
- Paikka 1: 5 rapurosvoa, saalis 0 rapua.
- Paikka 2: 19 rapurosvoa, saalis 0 rapua.
- Paikka 3: 5 rapurosvoa, saalis 0 rapua
- Paikka 4: 10 rapurosvoa, saalis 0 rapua

Emäjoki, Ristijärvi 3. – 4.8. (Kartta 6)

- Paikka 1: 10 rapurosvoa, saalis 0 rapua.
- Paikka 2: 18 rapurosvoa, saalis 0 rapua.
- Paikka 3: 5 rapurosvoa, saalis 0 rapua
- Paikka 4: 6 rapurosvoa, saalis 0 rapua

Emäjoki, Jokikylä 7. – 8.8. (Kartta 7)

- Paikka 1: 11 rapurosvoa, saalis 0 rapua.
- Paikka 2: 10 rapurosvoa, saalis 0 rapua.
- Paikka 3: 18 rapurosvoa, saalis 0 rapua

LIITE 3.
**KAINUUN RAPUHANKE
TIEDUSTELULOMAKKEIDEN YHTEENVETO**

Kainuun rapuhankkeeseen liittyen 64 osakaskunnalta ja metsähallitukselta kysyttiin ravustukseen ja rapukantoihin liittyviä kysymyksiä. Vastauksia saatiin kaikkiaan 31 kpl (48 % lähetetyistä). Tässä yhteenveto saaduista vastauksista:

1. Onko vesialueellanne tällä hetkellä pyyntivahva rapukanta?
Kyllä vastauksia 18 kpl

Alajärvi-Oilola ok, Etelä-Kerälän ok, Jaalangan ok, Jormaskylän ok, Katerma VII ok, Korpisalmi I ok, Korpisalmi V ok, Kytömäen ok, Metsähallitus, Moisio-Luvan ok, Ontojoen ok, Paltamo I ok (Kivesjärvi), Paltamon II ok, Ristijärven ok, Vieksin ok, Viiksimon ok, Yli-Sotkamo-Sumsan ok, Ylä-Kiannan ok

Ei vastauksia 14 kpl

Alanteen ok, Katerma II/V ok, Katerma VIII/XIV ok, Laakajärven ok, Lahnasjärven ok, Lammasperän ok, Nuaskylän ok, Oravivaaran ok, Paltamo I ok (Oulujärvi), Pesiön ok, Saarijärven ok, Vartiuksen ok, Viiksimon ok, Väätäjän ok

2. Jos ei, niin onko vesialueellanne joskus ollut rapuja?
Kyllä, miksi ravut hävisivät - vastauksia 12 kpl

Alanteen ok:	Ei ole koskaan ollut pyyntivahva kantaa, joskus joitakin vahingossa verkoissa tai katiskassa
Katerma II/V ok:	Ei tietoa
Laakajärven ok:	Ei tietoa
Lahnasjärven ok:	Ei tietoa
Lammasperän ok:	Koskien ennallistaminen
Nuaskylän ok:	Ei tietoa (Rutto)
Oravivaaran ok:	Rutto
Paltamo I ok:	Rutto
Ristijärven ok:	Rutto
Saarijärven ok:	Yksittäisiä rapuja, tarkempaa tietoa kannasta ei ole.
Viiksimon ok:	Ei tietoa
Väätäjän ok:	Ei tietoa, erittäin harvinainen

Ei rapuja - vastauksia 3 kpl

Katerma VIII/XIV ok
Pesiön ok
Vartiuksen ok

3. Arvio tämänhetkisestä ravustuksesta: Vastauksia 18 kpl

Osakaskunta:	Ravustajia:	Lupia:	Saalis:	+/-
Alajärvi-Oilola ok	Muutama			
Jaalangan ok	3 – 5	50		
Jormaskylän ok	60	600	2000	+
Katerma VII ok	7	500-600	1500	-
Korpisalmi I ok	15	800	?	
Korpisalmi V ok	120	4400	27000	-
Kytömäen ok	10	1000	1000	-
Laakajärven ok	2	0	0	
Metsähallitus	150	1250	12000	+
Moisio-Luvan ok	50	2000	10000	-
Ontojoen ok	5	140	800	
Paltamo I ok	100	600	8000	+/-
Paltamon II ok	10	87	242	+
Ristijärven ok	5	5	?	+
Saarijärven ok	0	0	5	
Vieksin ok	20	1000	?	+/-
Yli-Sotkamo-Sumsan ok	10	?	4000	+/-
Ylä-Kiannan ok	3-5	5	1000	-
Yhteensä:	570-	12437-	67547	-1
		574	12537	

4. Oletteko kiinnostuneet rapuvesien hoitamisesta / kunnostuksesta vesialueellanne?

Kyllä, Missä vastauksia 19 kpl

Alajärvi-Oilola ok: Emäjoella
 Alanteen ok: Alanteenjärvi
 Etelä-Kerälän ok: Ei kerrottu
 Jaalangan ok: Leinolanjoki, Jaalanganlahti
 Jormaskylän ok: Nuasjärvi, Saarijärvi
 Katerma VII ok: Vieksinjoen reitti
 Korpisalmi V ok: Hoitotoimia, kannan säilyttäminen
 Kytömäen ok: Kaiskonjoki, Syväjoen alue
 Laakajärvi: Petäjäkoski, Iso-Petäinen, Välijoki, Pieni-Petäinen
 Lammasperän ok: Saunajoen ja Luulajanjoen reitit
 Metsähallitus: Kuhmo, Hyrynsalmi, Suomussalmi valtion vesillä, Luvan reitti, Tervajoen reitti Hyrynsalmella
 Moisio-Luvan ok:
 Nuaskylän ok: Tenetinvirta, Rehjan pohjoisranta, Rimpilänniemi – Hämeensaari
 Ontojoen ok: Ontojoen vanha väylä, Kallioisenlampi
 Paltamon I ok: Kaikki vedet
 Paltamon II ok: Emäjoki, Miesjoki, Siltajoki
 Ristijärven ok: Emäjoen reitin latvavedet
 Vieksin ok: Kaikki vedet
 Yli-Sotkamo-Sumsa: Kiimas-, Sapso-, Kusian- ja Tervajärvi, Sapsokoski
 Korpisalmi I ok: Ei tietoa kunnostustarpeista

Ei vastauksia 8 kpl

Katerma II/V ok, Katerma VIII/XIV ok, Oravivaaran ok, Pesiön ok, Saarijärven ok, Vartiuksen ok, Viiksimon ok, Väätäjän ok

5. Onko osakaskuntanne vesialueilla mielestänne rapujen siirtoistutuksiin soveltuvia kohteita?

Kyllä, Missä vastauksia 21 kpl

- Alajärvi-Oilola ok: Emäjoella, Vuokin haara
 Alanteen ok: Alanteenjärvi, esim. Vasikkavirta
 Etelä-Kerälän ok: Emäjoki, Sakaranjärvi, Kangasjärvi
 Jaalangan ok: Leinolanjoki, Jaalanganlahden perä
 Jormaskylän ok: Nuasjärvi, Saarijärvi
 Katerma VII ok: Sinne, missä ennen ollut hyvä rapukanta
 Korpisalmi V ok: Osakaskunnan vesialue
 Kytömäen ok: Kaiskonjoki, Syväjoen alue, Kitkan- ja Lauttajärven alue.
 Laakajärvi: Petäjälampi, Iso-Petäinen, Välijoki, Pieni-Petäinen
 Lahnasjärven ok: Koivujärvi, joet
 Lammasperän ok: Saunajoen ja Luulajanjoen reitit
 Metsähallitus: Kuhmo, Hyrynsalmi, Suomussalmi valtion vesille, Tervajoen reitti Hyrynsalmella
 Nuaskylän ok: Tenetinvirta, Rehjan pohjoisranta, Rimpilänniemi – Hämeensaari
 Ontojoen ok: Ontojoen vanha väylä, Kallioisenlampi
 Oravivaaran ok: Emäjoki
 Paltamon I ok: Oulujärvi, Kiehimänjoki
 Paltamon II ok: Emäjoki, Miesjoki, Siltajoki
 Ristijärven ok: Emäjoen reitin latvavedet
 Viiksimon ok: Viiksimonjoki
 Yli-Sotkamo-Sumsa: Kiimas-, Sapsa-, Kusian- ja Tervajärvi
 Ylä-Kiannan ok: Myllyjoki (Kiantajärveltä Ehronjärveen), Pärsämönlahti ja Pärsämöjokisuu
 Korpisalmi I ok: Ei tietoa

Ei vastauksia 7 kpl

- Katerma II/V ok, Katerma VIII/XIV ok, Moisio-Luvan ok, Saarijärven ok, Vartiuksen ok, Viiksimon ok, Väätäjän ok

6. Onko alueellanne ravustajia, jotka voisivat olla kiinnostuneita yhteistyöstä hankkeen eteenpäin viemiseksi? (Nimi / yhteystieto)

Erillinen liite

7. Minkälaisia odotuksia Teillä on rapuhankkeelta?

- Alanteen ok: Odottavin mielin
 Jaalangan ok: Jokiravun lisääntyminen, ei täplärapuja
 Nuaskylän ok: Tuottava rapukanta vesistöihin, Nuorten kiinnostuksen lisääminen, rapujen markkinakanavien selvittäminen
 Katerma II/V: Ei halua osallistua
 Katerma VII ok: Selvitys, miksi rapukanta häviää. Pudonnut 10 vuodessa 1/10 osaan. Jatkotoimia rapukannan nostamiseksi. Tietoa ravuista ja lisääntymisoloista.
 Kytömäen ok: Alueen vesien tuoton lisääminen
 Laakajärven ok: Kestävä rapukanta, taloudellisesti merkittävän pyynnin mahdollisuus, harrastusmahdollisuuksien lisääminen haja-asutusalueelle.

- Lahnasjärven ok: Pitäisi kokeeksi istuttaa, että näkisi onnistuuko.
Lammasperän ok: Saatava aikaan hyvä ja kestävä rapukanta
Metsähallitus: Koulutus, neuvonta, rahoitusmahdollisuudet
Moisio-Luvan ok: Rapukannan pysyvyys vahvana
Nuaskylän ok: Tulosta hankkeesta, mahdollisuuksien mukaista onnistumista
Oravivaaran ok: Voi kaatua rahanpuutteeseen
Paltamon I ok: Täysipainoiset istutukset soveltuville alueille, ei täplärapuja Kainuuseen
Paltamo II ok: Parempia rapukantoja
Ristijärven ok: Pyyntikokoisen rapukannan palauttaminen paikoitellen.
Vieksin ok: Rapukannan kasvattaminen kaikkiin soveltuviin vesiin, tutkimusta ja siirtoistutusta.
Yli-Sotkamo-Sumsa: alueen järviin pyynninkestävä rapukanta.

LIITE 4.**KAINUUN RAPUTALOUSHANKE vv. 2005-8****TAVOITE**

Hankkeen tavoitteena on Kainuun jokirapukantojen tuoton lisääminen ja maaseudun elinkelpoisuuden edistäminen luonnontalouden edellytysten parantamisella. Hankkeen aikana pyritään luomaan toimintamalleja, jotka helpottavat jokirapukantojen hoitoa jatkossa ja lisäävät Kainuun alueen jokirapusaaliin määrää. Hankkeen aikana luotujen toimintamallien on tarkoitus toimia itsenäisinä hankkeen päättymisen jälkeen.

Hanke toteutetaan sillä edellytyksellä, että suunnitellun alueen kalastusalueet ja osakaskunnat hyväksyvät hankkeen. Hankkeen jälkeen vastuu Kainuun raputalouden edellytysten kehittämisestä on selkeästi em. kalavesien omistajien vastuulla ja tarmon varassa.

Eritellyt yksittäiset tavoitteet ovat

- 1) Kainuun nykyisten jokirapukantojen hyödyntämisen tehostaminen;
- 2) uusien luonnonkantojen luominen istutuksin;
- 3) rapuun liittyvien elinkeinojen edistäminen, esimerkkinä rapumatkailu, ravunviljely ja ammattimainen ravustus;
- 4) Kainuun luonnontalouden merkityksen lisääminen;
- 5) täpläravun leviämisen estäminen Kainuun vesillä.

KEINOT

Hankkeen aikana sovelletaan laajalti niitä menetelmiä, joilla jokiravun luonnonkantojen tuottoa on kyetty parantamaan muualla Suomessa. Keinoihin kuuluu

- 1) jokiravun luonnonkantojen tilan kartoitus,
 - a) kyselyin ja tiedusteluin,
 - b) koeravustuksin;
- 2) vedenlaadun ja jokiravulle soveltuvien elinalueiden kartoitus,
 - a) kyselyin ja tiedusteluin,
 - b) maastokäynneillä;
- 3) raputaloudesta kiinnostuneiden henkilöiden ja yhteisöjen koulutus,
 - a) seminaareissa,
 - b) tiedottamalla,
 - c) henkilökohtaisilla konsultoinneilla;
- 4) yksityiskohtaiset raputaloussuunnitelmat;
- 5) suunnitelmalliset ja tehokkaat istutukset;
- 6) jokiravun elinpiirin kunnostuksien suunnittelu.

KOHDEALUE

Suunnitellut työt tehdään aluksi sellaisilla vesistöalueilla Kainuussa, joissa tiedetään olevan kiinnostusta ja mahdollisuuksia jokiraputalouden elvyttämiseen ja jokirapukantojen ylläpitoon sekä hyödyntämiseen. Tällaisia alueita voisivat olla aluksi Kuhmon, Sotkamon ja Hyrynsalmen-Ristijärven kalastusalueiden vesistöalueet soveltuvin osin. Hankkeen aikana pyritään toimimaan myös muualla Kainuussa, paikallisen mielenkiinnon ja innostuksen mukaan.

HANKKEEN AIKATAULU

Vuosi 2005 (osio I). Ensimmäisenä hankevuotena tehdään raputaloudelliset selvitykset ja muu vaadittava pohjatyö. Työt käsittävät kirjallisen raportiedustelun kohteeksi valitun alueen osakaskunnille rapukantojen tilan ja toimien tarpeen kartoittamiseksi; suulliset kyselyt rapukantojen tilasta; koeravustukset selaisilla kohteilla, joilla on erityistä mielenkiintoa; alustavan raputaloudellisen koulutuksen ja tiedotuksen järjestäminen.

Vuodet 2006-7 (Osio II). Toisessa vaiheessa jatketaan ensimmäisen vuoden työosioita niiltä osin kun tarvetta on, erityisesti koeravustukset voivat ajoittua myös toiselle vuodelle. Tämän lisäksi panostetaan koulutukseen (useita seminaareja kohdennetulle paikalliselle ryhmälle, osakaskunnat, ravustajat, yms.) ja raputaloudellisten suunnitelmien (rapukantojen hoito, yrityskonsultointi, yms.) laatimiseen.

Vuodet 2006-8 (osio III). Kolmannessa osiossa keskitytään käytännön toimiin siten, että jokiravun istutukset aloitetaan aiemmin laadittujen suuntaviivojen mukaisesti ja laajempia käyttö- ja hoitosuunnitelmia pyritään laatimaan suuremmin vesistökokonaisuuksille. Samalla suunnitellaan ja sovitaan rapukantojen tilan seurannasta ja järjestetään käytännön toimet rapukantojen hyödyntämiseksi ja raputuoton takaamiseksi.

HANKKEEN TOTEUTTAJAT

Hanke toteutetaan laajana Päijänne-instituutin Raputietokeskuksen, Kainuun kalatalouskeskuksen (Pasi Korhonen, 0440-946557, pasi.korhonen@muikkusuomi.fi) sekä Kainuun TE-keskuksen (Jukka Nyronen, 0440-385500, jukka.nyronen@te-keskus.fi) yhteistyönä. Hankkeen käytännön toteutuksen vetovastuu on Raputietokeskuksella, joka toimii kiinteässä yhteistyössä Kainuun kalatalouskeskuksen kanssa. Hankkeen hallinnonin järjestää Päijänne-instituutin Raputietokeskus. Kainuun TE-keskus osallistuu hankkeen rahoittajana ja osin myös mahdollisesti toteuttajana (koeravustukset).

Hankkeen laajuus on 2-5 työkuukautta vuodessa 4 vuoden ajan (taulukko alla). Tämän resurssin lisäksi varataan 5000 euroa vuodessa matkakuluihin. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat siten noin 11000 - 23000 euroa vuodessa, yhteensä 67500 euroa koko hankkeen keston ajalta tässä mallissa. Kainuun kalatalouskeskuksen työpanos sisältää käytännön neuvontaa, alueellisten painotusten suunnittelua, luennointia ja raportointia. RTKn työpanos sisältää asiantuntija-apua, luennointia, osahankkeiden suunnittelua, hallinnointia ja raportointia.

Kustannus	2005	2006	2007	2008	Yhteensä
Raputietokeskus, Päijänne-insituutti	4500	7000	7000	4500	23000
Kainuun kalatalouskeskus ¹	3000	9000	9000	3000	24000
Matkat	3000	4800	4800	1900	14500
Materiaali	500	500	500	0	1500
Muut kulut, mm. hallinto	1000	1000	1000	1000	4000
Yhteensä	12000	22300	22300	10400	67000

1 = työ ostetaan kokonaispakettina

Hankkeen rahoitus on kaavailtu järjestettäväksi Kainuun TE-keskuksen sekä yksityisten rahoittajien rahoituksella. Kainuun TE-keskuksen osuus kuluista on noin 90%. Hankkeen rahoitusta on esitetty alla olevassa taulukossa. Mikäli hankkeen yksityinen rahoitus jää vajaaksi, niin hankkeen työosuutta supistetaan vastaavasti.

Rahoittaja	2005	2006	2007	2008	Yhteensä
tämä hakemus	11000	20000	20000	9000	60000
yksityinen rahoitus ¹	1000	2300	2300	1400	7000
Yhteensä	12000	22300	22300	10400	67000

1= alueen kalastusalueet ja osakaskunnat, Kainuun kalatalouskeskus, yksityiset yrittäjät, yms.

HANKKEEN HYÖDYT

Hankkeen avulla pyritään takaamaan tuottavien jokirapukantojen säilyminen ja kestävä hyödyntäminen Kainuun alueella. Hankkeella tuetaan jo olemassa olevaa raputaloutta ja luodaan edellytyksiä uusille,

rapuun perustuvilla yritysmuodoilla (ravunviljely ja rapumatkailu). Hankkeen aikana luodaan Kainuun alueelle uusia, tuottoisia rapukantoja, jotka ovat reserveinä takaamassa kainuulaisen jokiravun säilymistä.